SMSKA

ZPRAVODAJ SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV ČESKÉ REPUBLIKY

WWW.SMSCR.CZ FACEBOOK.COM/SMSCR.CZ ČÍSLO 4/2020

Téma
Starostové v pandemii str. 4

Příklad dobré praxe
Luková: Kostel duchů vznikl díky spolupráci se studentem. str. 9

Soutěž
Vydáváte zpravodaj? Přihlaste se do soutěže o ten nejlepší! str. 11

V těžké zkoušce jsme obstáli!

Úvodník

Vážení přátelé, kolegyně, kolegové.

Zamýšlím se nad tím, v jaké dynamické a turbulentní době se právě nacházíme. Mezi termínem odevzdání textu a dnem, kdy doputuje náš zpravodaj na vaše obecní úřady, uplyne na dnešní podmínky poměrně dlouhá doba, a tak vlastně ani nevím, do jaké situace se trefím.

Samá pozitiva...

Už dnes je ale minimálně jedna věc jistá. V těžké zkoušce jsme obstáli! My starostky a starostové obcí a měst jsme jasně ukázali, že se o své občany umíme postarat. Dokážeme čelit výzvám, které nikdo z nás doposud neřešil. Umíme iniciovat dobrovolnickou práci při výrobě roušek, víme, jak zajistit třeba dezinfekci na ruce, kde koupit distribuční obaly na dezinfekční gel pro občany. Seženeme vitamíny, zajistíme nákupy potravin a léků pro seniory, poptáme nitě, seženeme látku pro naše švadlenky, vyrobíme štíty na tváře pro zdravotníky. Řada obcí dokáže zásobovat i zdravotníky v nemocnicích. Ale tím výčet našich činností rozhodně nekončí. Spektrum úkonů starostů je nyní skutečně rozsáhlé.

Malé obce ukazují svoji sílu: Čím blíže lidem, tím lépe!

Chtěl bych také zdůraznit jednu další a nesmírně důležitou věc. Tolik vysmívaná a celou řadou institucí kritizovaná existence malých obcí právě v těchto dnech ukazuje svoji největší výhodu. Kdy jindy můžeme jasněji prezentovat pravidlo, že čím blíže jsme lidem, tím lépe se o ně dokážeme postarat. Myslet si, že by se o nás takto postaralo velké střediskové město či středisková obec, je více než naivní. Každá samospráva má své vlastní problémy a ty si řeší. Na malé obci se tyto problémy řeší lépe a efektivněji. Vzpomeňme si, prosím, na tento fakt až bude zase nějaká chytrá hlava moudře pokyvovat a sdělovat, jak je velký počet malých obcí problémem naší země. Připomeňme si současnou situaci, až nám zase někdo bude předhazovat potřebu slučování, odkazovat se na nějaká doporučení OBSE a vykládat podobné nesmysly.

Jenomže se vším jsme si museli poradit sami

Tím jsem vyčerpal pozitiva, pokud tedy lze na pandemické krizi vůbec něco pozitivního najít. Bohužel se nám ukázala celá řada negativních věcí. Mezi ty hlavní patří fakt, že jsme si museli se vším poradit sami. I toto si, prosím, zapamatujme. Alespoň já osobně nemám pocit, že by nám někdo z venku a hlavně tzv. shora pomáhal. A podobné reakce přicházejí z celého území naší republiky. Vím, že na kritiku fungování krizového režimu je ještě brzy. Ale je potřeba si tyto věci už dnes jasně zapamatovat. O nějaké koordinaci krizového řízení z ústředního krizového štábu či vlády, odkud bychom očekávali jasné, přesné a stručné instrukce, si můžeme nechat jenom zdát. Přitom do mailových schránek toho naopak chodí obdivuhodně mnoho. Bohužel se jedná o celé „částky Sbírky zákonů", posílané často i opakovaně z různých zdrojů. A tak je jednodušší sledovat tiskové konference v TV, kde se snad něco dozvíme, anebo si informace hledat sami na internetu. Sdělované zprávy jsou někdy nejednoznačné a často se mění. Na naše požadavky přitom nikdo „nahoře" nereaguje. Chtěli jsme vědět alespoň takovou maličkost, kolik občanů je v našich obcích nakažených a kolik v karanténě. Evidentně nejsme pro stát dostatečně důvěryhodní, a nejspíš proto nám to alespoň k dnešnímu dni odmítá sdělit. A tak posíláme hasiče, sociální pracovníky, popeláře i nás samotné do rizika, že daný občan, kterému je adresována pomoc, je nakažený. Stát nás vlastně donutil hrát takovou ruskou ruletu.

Pokračování na straně 2

V těžké zkoušce jsme obstáli!

Pokračování ze strany 1

Nasadíte si, prosím, roušku?

Viděli jsme v přímém přenosu, jak lze jednoduše umístit do karantény celé malé město či obec. Před nálety víkendových výletníků často nedodržujících na venkově jakékoliv vládní opatření nás však stát neochránil. Přitom malé obce nemají k dispozici žádný aparát či moc, jak se bránit. Vyjádření představitelů státu na adresu výletníků zůstala na úrovni proseb a přátelských rad. Na nás představitelích obcí pak zůstal přímý kontakt s lidmi, kdy se žádost, aby si dotyčný alespoň nasadil roušku, mohla setkat s pochopením, nebo také se sprostou reakcí.

A co investiční akce, dotace a spolufinancování?

Kromě uvedených přímých problémů nás v brzké době čekají i další. Nikdo dnes nedokáže říct, jaké budou dopady do daňových příjmů. Řada obcí má naplánovanou realizaci mnoha investičních akcí z různých dotačních titulů. Ty musíme nejen předfinancovat, ale i zajistit spolufinancování. Obojí může být pro mnohé samosprávy velkým problémem. Pevně věříme, že alespoň v této věci nás stát nenechá tzv. na holičkách a bude se tím řádně zabývat. Oblíbená věta, že samosprávy mají naspořeno, doufejme, nebude zneužita k ponechání obcí svému osudu.

Konec drobných živnostníků a konec služeb na venkově

Třetí problematickou skupinu, která se rychle projeví hlavně v malých obcích, tvoří drobní podnikatelé. I zde můžeme očekávat až krutý výsledek dočasného uzavření provozu hospod, penzionů, kadeřnictví a dalších služeb. Už dnes nám od řady živnostníků přicházejí zprávy o ukončení činnosti. Pokud nebude v brzké době vytvořen účinný záchranný program, můžeme očekávat další tvrdou ránu pro venkov.

Až se přestaneme dusit v rouškách…

Vážení přátelé, nechci končit svůj příspěvek jenom negativně. Zažíváme velice těžkou dobu a přitom stále vyhlížíme pomyslné světlo na konci tunelu. Zatím jej sice nevidíme, ale věříme, že jednou přijde a my s úlevou vydechneme. Věci se vrátí do starých kolejí. Opět se rozjede kolotoč kulturních akcí, zase budeme řešit běžné problémy a z dnešního pohledu malicherné věci. Alespoň některé hospůdky se otevřou, děti nastoupí do školy a přestaneme se dusit v rouškách. Na celou dobu pandemické krize budeme jenom vzpomínat. A jak už to bývá u vzpomínek, vyvstanou většinou pozitivní věci.

Držte se! Jste hrdinové

Hlavním pozitivem je důležitá skutečnost, kterou jsem popsal na začátku svého úvodníku. My starostky a starostové zvládáme celou situaci na výbornou! Nejsme sice v tzv. první linii jako lékaři, přesto jsme pevnou součástí přímého boje s nákazou. Moc vám všem za to děkuji. Jste skvělí, úžasní, kreativní a neúnavní. Pracujete nad rámec svých povinností, nad hranice toho, co se od hlavních představitelů obcí očekává. I vy jste ti praví hrdinové dnešní doby. Navrhnu na nejbližším zasedání Rady SMS ČR, aby byli starostky a starostové obcí ČR nominováni na ocenění Skutek roku 2020.

Kolegyně a kolegové, držte se!

Jan Sedláček, 1. místopředseda SMS ČR a starosta obce Křižánky

SMS ČR organizuje webináře s experty i krizovou poradnu

Sdružení místních samospráv ČR spustilo v souvislosti s pandemií onemocnění Covid-19 sérii webinářů, prostřednictvím kterých předávají samosprávám přední odborníci nezbytné informace. Starostové už měli možnost diskutovat o aktuální situaci a opatřeních například s generálem Petrem Pavlem, libereckým hejtmanem Martinem Půtou, náměstkem ministra zdravotnictví Romanem Prymulou, ministrem školství Robertem Plagou a řadou dalších. K povzbuzení a zpestření programu pak přispěli například operní pěvkyně Dagmar Pecková, katolický kněz a pedagog Marek Orko Vácha či herec Jaroslav Dušek a mnoho jiných.

„Obce byly vhozeny do vody, aby si poradily, jak umí. V počátcích nouzového stavu se jim nedostávalo nejen ochranných prostředků, ale ze strany vlády chyběly také základní informace, jasné pokyny a koordinace. Snažíme se tento deficit přes webináře alespoň částečně nahrazovat,“ zdůvodnil předseda SMS ČR Stanislav Polčák. *„Sdělovací prostředky sice referují o koronavirové krizi pravidelně a důkladně. Samosprávy ale potřebují i řadu specifických informací, aby dokázaly zajistit chod obcí a ochranu svých občanů. To vše samozřejmě v souladu se zákonem,“* dodal.

Webináře jsou zdarma a připojit se k nim můžete v daném čase ze svých počítačů či mobilních telefonů (bez instalace dalšího software). Diskusi si lze poslechnout i zpětně. Výhodou živého vysílání je ale možnost klást hostům písemné dotazy. Více informací najdete zde: https://www.smscr.cz/webinare.

Kromě webinářů nabízí SMS ČR členským obcím také **bezplatnou poradnu v nouzovém stavu**, která odpovídá na konkrétní dotazy. *„Vytvořili jsme rovněž sérii instruktážních videí nazvanou Příklady krizové praxe, kterými se snažíme šířit mezi lidmi jednoduché praktické rady a návody, jak si poradit v situaci, kdy například vázne distribuce ochranných prostředků,“* vysvětlila ředitelka SMS ČR Jana Přecechtělová.

red

Krizová poradna SMS ČR jede naplno. Díky dotazům se mění i usnesení vlády

Samosprávám pomáhá během nouzového stavu krizová poradna SMS ČR. Funguje nad rámec klasické a školní poradny a odpovědi na dotazy vypracovávají nejen členové legislativního týmu, ale i externí právníci a advokáti.

„To proto, abychom byli schopni zajistit odpovědi na smršť dotazů v co nejkratším časovém horizontu,“ vysvětlila vedoucí legislativních analytiků Jindra Tužilová s tím, že ve většině případů jsou členové krizové poradny schopni odpovědět do 24–48 hodin od zaslání dotazu. Časová prodleva podle ní nastala jen u složitějších případů, kdy bylo třeba kontaktovat resorty s prosbou o výklad. *„Těší nás, že na základě našich dotazů byla některá nařízení a usnesení vlády přehodnocena a vydána nová, opravná,“* uvedla dále Jindra Tužilová. Díky dotazům tak došlo k několika změnám v pravidlech jednání zastupitelstva, ke změně v přístupu k pendlerům zdravotníkům nebo například ke změně otevírací doby pro potraviny pod 500 m².

„Jak vidíte, vaše podněty mají smysl a opravdu můžete něco změnit,“ dodala vedoucí analytiků. **Dotazy můžete zasílat e-mailem svým krajským manažerům. Odpovědi jsou průběžně zveřejňovány na webu SMS ČR a také aktualizovány dle nových rozhodnutí a usnesení vlády.** **jin**

Nabízíte nebo poptáváte pomoc? Portál zastupitele SMS ČR vás propojí

Poptáváte dezinfekci, nebo nevíte, jak ji pro své občany vyrobit? Nebo máte v obci šikovné švadlenky, které mohou šít roušky i pro jiné vesnice či organizace? Možná právě na vaši zkušenost či nabídku někdo čeká. SMS ČR nabízí pomoc, jak se o sobě lépe dozvědět, jak spolupracovat. Zkuste zavítat na web www.portalzastupitele.cz a podívat se do záložky SÍŤOVÁNÍ PARTNERŮ. Po jednoduché registraci, kterou mohou provést i nečlenské obce, možná snadněji najdete, co hledáte. Čím víc se vás do síťování zapojí, tím rychleji si dokážete pomoci.

„V době současné krize se tento nástroj ukázal jako efektivní k propojování současných akutních potřeb a nabídek obcí a organizací. Věříme, že si najde svoje místo a bude hojně využíván i po odeznění pandemie," uvedla Jitka Hanáková ze SMS ČR. Díky síťování mohou najít zájemci nejen partnera pro společný projekt, ale třeba také navázat dlouhodobou spolupráci s nějakou neziskovou organizací, či školou.

Stránky neslouží jen v době pandemie. Propojují odborné instituce, školy a neziskové organizace, které mají zájem spolupracovat s obcemi I. typu. Ve stejném prostředí se zobrazí i zveřejněné poptávky obcí, které hledají partnery pro svoje aktivity a projekty. *„Takže zatímco nyní v době krize se objevují například nabídky psychologické pomoci či zajištění nákupu nebo dovozu léků seniorům, v době ‚míru' to mohou být třeba poptávky obcí po zpracování studie nové návsi, kterou mohou realizovat i studenti vysoké školy na konkrétním místě. Pro obce to může být velmi výhodné,"* nastínila Jitka Hanáková.

Projekt vznikl za podpory Evropské unie z projektu Podpora vzdělávání volených zástupců obcí I. typu. **JH**

SMS ČR podporuje projekt Sousedská pomoc a aplikaci Seniore

Sdružení místních samospráv oficiálně podpořilo projekt SousedskaPomoc.cz a aplikaci Seniore. Oba pomáhají organizovat práci dobrovolníků pro seniory. Je-li to ve vašich možnostech, šiřte informace o těchto projektech mezi spoluobčany ve svých obcích a městech. Přispějete tak k propojení dobrovolníků s těmi, kdo potřebují pomoc.

Sousedská pomoc

pomozme si mezi sebou

Projekt **SousedskaPomoc.cz** organizuje spolu s dobrovolníky doručování potravin a léků. V projektu je zaregistrováno již více jak 6000 dobrovolníků. Web nabízí přehledné rozhraní, díky kterému se dobrovolníci z regionů mohou koordinovat sami mezi sebou. Registrovat se můžete jako:

- **Pečovatel**, který vyhledává potřebné, sestavuje nákupní seznamy a zadává je do systému
- **Kurýr**, který nakupuje a rozváží nákupy
- **Koordinátor**, který řídí kurýry a pečovatele

SousedskaPomoc.cz vás provede celým procesem. Zapojit se můžete podle času, který na to máte, a v libovolném městě. Zaregistrujte se a pomozme si mezi sebou!

Představitelé samospráv mohou na webu dostat supervizorskou pozici, aby měli přehled o stavu dobrovolníků v daném městě či obci. Bližší informace najdete na adrese https://www.sousedskapomoc.cz. V případě dotazů můžete kontaktovat koordinátora vztahu s veřejností na e-mailu jakub.horak@sousedskapomoc.cz.

Aplikace **Seniore** propojuje na mapovém podkladu dobrovolníky se seniory, kteří potřebují pomoc. Součástí projektu je i ověření identity registrovaných lidí. Bližší informace najdete na adrese **https://seniore.org**.

Stanislav Polčák, předseda SMS ČR

Musela jsem se naučit nebát se říct o pomoc

Tři otázky pro ředitelku SMS ČR Janu Přecechtělovou

Jak se v době pandemie změnila Vaše práce pro SMS ČR?

Zásadně. Jsem uvězněna ve vlastním domě a s celou rodinou na dobu, která nevím, kdy skončí. Samozřejmě si dělám legraci, ale změna to je. Najednou nevím, kdy chodit spát, sedím stále u počítače, práce teď nebere konce. Rychlost, s jakou vznikala opatření, která zahlcovala e-mailové schránky obcí a vyvolávala oprávněné dotazy starostek a starostů, byla neskutečná. Museli jsme se ve velmi rychlém čase přizpůsobit a vymyslet náplň práce pro všechny zaměstnance SMS ČR. Ano, práce z domu může být příjemná, protože vám stačí obléknout tepláky, které nejsou pod monitorem při videokonferencích vidět, ušetříte za cestovné, holiče a pokud máte dobré světlo, nemusíte se ani malovat. Uděláte při tom i spoustu jiné práce, sledujete, co kdo říká a mezitím vyřídíte plno mejlů, dopíšete resty... Musím ale přiznat, že už se velmi těším na osobní jednání!

S čím novým jste se musela „poprat" jako starostka malinké vesnice?

Naučit se nebát se říct si o pomoc! Chcete se postarat, všechno zvládnout, a to za každou cenu. Najednou ale zjistíte, že všechno nejde na zavolání. Musíte sáhnout někam hlouběji a nepodlehnout strachu z neznámého a neviditelného útočníka. Najednou poznáte, jaké to je, když je třeba se rozhodnout a nést následky, protože by mohlo jít o život. Pak vám v obci zemře nejstarší občanka, a vy se náhle ocitáte v roli jediného řečníka na pohřbu, který by měl za normálních okolností obrovskou účast s ohledem na rodinu. Ze strachu se loučení odehrává v obřadní síni, nikoliv kostele. Pozůstalí se snaží dodržovat rozestupy, ani v takové chvíli nemůže být rodina pohromadě. Peru se s tím, že se nemůžeme potkávat, podat si ruce, vyhýbáme se, protože máme strach, mnohdy ani ne tak o sebe, jako o své blízké. To je paralyzující.

Říká se, že všechno zlé je k něčemu dobré. Čemu Vás krize naučila?

Stal se ze mě přeborník na nejrůznější videokonference a online jednání. A naučila jsem se přizpůsobit nečekanému ohrožení a zůstat věrná svému přesvědčení.

Rozhovor vedla Marie Šuláková

Samosprávy v pandemii

Téma

Samosprávy během krize opět ukázaly, že jsou funkční a umí si poradit za všech okolností. Na území celé republiky sledujeme, jak se jednotlivé obce a města postavily k problémům a výzvám, jež za ně nikdo jiný nevyřeší. Následující téma zdaleka neshrnuje vše. Jen vcelku náhodně popisuje několik konkrétních situací, s jakými se už starostky a starostové uměli statečně poprat.

ROUŠKY

Roušky zoufale chyběly všude. O jejich nedostatku na počátku pandemie informovaly i nemocnice, scházely lékárníkům, prodavačkám a dalším, kteří stojí v tzv. první linii. Když vláda nařídila nosit roušky všem, začaly se šít podomácku a ve velkém. Zapojily se dobrovolnice, krejčovské dílny, divadla… Z šití roušek se stal český fenomén.

Olomoucký kraj

Pivín: Dobrovolnice ušily přes tři tisíce roušek

Dobrovolnice v Pivíně na Prostějovsku začaly s šitím roušek už 17. března. Za týden jich ušily 3 500. Zatímco první den tvořily systém výroby a řešily, jak si rozdělit v 15 lidech práci, od dalšího dne se jejich manufaktura rozběhla na plné obrátky.

Roušku dostal každý občan obce, stovky dalších roušek darovala obec do zdravotnických zařízení. *„Obtelefonoval jsem známé v obci, o kterých jsem věděl, že mají šicí stroj a šijí. Zavolal jsem také těm, kteří nešijí, ale mají dobré srdce a jsou ochotni pomoci se žehlením, stříháním, kompletací a podobně. Kdyby to na obci nefungovalo, nikdy by se nás tolik nesešlo. Hlavní pak bylo udržet si dobrou náladu. Aby to nepřestalo nikoho bavit,“* řekl starosta Pivína Kamil Štětař. I když se v současnosti už roušky nešijí, aktivita v obci neutichla. Starosta pro své občany sehnal zdarma dezinfekci a současně ji jako předseda mikroregionu nabídl i všem 17 členským obcím Němčicka. **Tomáš Pavelka**

ŠMEJDI

I v současné situaci nabízejí energetičtí šmejdi nevýhodné smlouvy, nebojí se oslovit spotřebitele u domovních dveří nebo po telefonu. Rychle se přizpůsobují podmínkám, nouzový stav jim nevadí. Lidé hlásí, že byli podvedeni, když je navštívil „dobrák“ s nabídkou roušek, za které nechtěl nic jiného, než podpis. Ve skutečnosti se však jednalo o souhlas s převodem k novému dodavateli energie.

Pokud podomním prodejcům dveře neotevíráte, což děláte jenom dobře, stejně to na vás zkusí po telefonu. Stačí, abyste jim kývli na nezávaznou přihlášku do aukce energií, a o pokutu za několik tisíc máte s velkou pravděpodobností vystaráno. Telefonický prodej přitom nikdo v nouzovém stavu neomezil, naopak ještě zesílil.

SMS ČR v souvislosti s nárůstem podobných situací proto apeluje na představitele obcí, aby upozornili své občany na uvedené snahy a nebáli se obrátit kvůli vykázání z obce na policii i na SMS ČR, které pak varuje ostatní členy a případně koordinuje společný postup.

Kraj Vysočina

Sobíňov: Energetičtí šmejdi nespí!

Nouzový stav si někteří lidé vysvětlují jako nejlepší dobu k provádění osobních průzkumů. Pod záminkou domluvených telefonických schůzek se domáhají osobních návštěv občanů. Nedávnou negativní zkušenost popisuje starosta Sobíňova Miloš Starý.

„Zástupci prodejce energie nejprve obvolávali občany obce a následně vyrazili na osobní návštěvy. K sebereflexi jim nestačilo upozornění na zákaz podomního prodeje v obci, vážnost vládou přijatých opatření, a dokonce ani jasné vyjádření občanů, že si nepřejí pohyb cizích lidí po obci,“ podělil se o zkušenost starosta obce Sobíňov Miloš Starý, kterou prodejci energií v nedávné době navštívili a nebáli se zvonit lidem u dveří. Na dotazy starosty, co to má znamenat, reagovali hrubými urážkami.

„Šel jsem tedy na úřad, abych zavolal policii. Pánové v kravatách dorazili za mnou a rozčilovali se, že nejsou podomní prodejci, ale dělají průzkum trhu a přijeli na sjednané schůzky,“ popisuje starosta, který nakonec ve spolupráci s policií zástupce firmy z obce vykázal. Nepokračují ale v podobné činnosti jinde?

„Apeluji tímto na všechny, aby na podobné nabídky vůbec nereagovali. Za naší obec jsem již podal podnět na vyšší místa, aby se tato problematika začala řešit,“ dodal starosta. **red**

SPOLUPRÁCE

V posledních týdnech se více než kdy jindy ukázala soudržnost obyvatel ve všech koutech naší vlasti, zásadní význam sociální role starostů nebo také potřeba organizace některých aktivit na úrovni krajů.

Ústecký kraj

Ústecko drží při sobě: v hlavní roli samosprávy!

Ústecký kraj mimo jiné inicioval zřízení koordinačního centra dobrovolné pomoci napříč celým regionem.

Také na Ústecku s koronavirem zápasí již od prvního dne. Nově nastalá situace a vyhlášení nouzového stavu v zemi navíc velmi rychle přinesly zásadní změnu každodenních životů obyvatel. S absencí jakéhokoli návodu či ochranných pomůcek se do boje vrhli i zde – ti nejstatečnější – starostové.

Naštěstí se velmi rychle stalo téměř standardem domácí šití roušek. A to i v těch nejmenších obcích s pár desítkami obyvatel. I díky tomu mohli právě starostové pomáhat v terénu, byť se jim nedostalo informací o nemocných či o nařízené karanténě trvale bydlících osob. Dle slov samotných starostů se ale zdárně podařilo zajistit služby i pro ty nejzapadlejší samoty například v Krušných horách. A za to jim patří obrovský dík!

Ve své aktivitě a inovativnosti opět vynikla například obec Tisá. Ačkoli se jedná o malou obec v česko-německém pohraničí, její obyvatelé se mohli, jako jedni z prvních, dozvědět o pomoci seniorům přímo z vysílání kanálu ČT 24. Se stejnou iniciativou se z menších obcí v kraji přidali třeba Hrobce nebo Háj u Duchcova. Časté byly také nákupy dezinfekce. V rámci krajské organizace SMS ČR se podařilo pomoci s distribucí několika set litrů dezinfekce.

A činil se také Ústecký kraj. Kromě samotného zřízení koordinačního centra dobrovolné pomoci aktivně pomohl také s distribucí ochranných prostředků (nejen pro lékaře, ale např. i pro řidiče linkových autobusů), podpořil alternativní formu pořádání semináře k chytrým řešením a v neposlední řadě chystá strategický dokument s cílem zajistit koordinovaný přístup ke zmírnění dopadů současné situace.

Marek Komárek

DOBROVOLNICTVÍ

Dobrovolník je obyčejný člověk, který dělá neobyčejné věci. Také tady se obce a zejména jejich občané „předvádějí" v tom nejlepším slova smyslu. I tady pomáhají různé projekty, jež podporuje SMS ČR a které umožňují obcím propojit seniory s lidmi, kteří jim mohou nezištně nabídnout pomoc. I samotní starostové se stali dobrovolníky a na mnoha místech rozvážejí potraviny či léky.

Jihočeský kraj

Chelčice: Dobrovolníci chodí se seniory ve dvojicích na procházky

Více dobrovolníků než obvykle nabídlo pomoc Chelčickému domovu sv. Linharta, který se věnuje lidem s různými hendikepy či seniorům v terénu. Jednalo se zejména o dříve narozené, kteří nechtěli sedět doma se *založenýma rukama*.

V domově jsou na hledání kreativních nápadů zvyklí, a tak brzy nalezli řešení, jak je zapojit. Dali dohromady dvojice seniorů a seniorek, které se spolu začaly scházet. Každý den chodí na společně hodinové vycházky do krásného okolí Chelčic a obdivují ovocné sady, které postupně rozkvétají. Sdílí navzájem své trasy a posílají si fotografie.

Starostové z mikroregionu rozvezou potraviny seniorům a samoživitelkám

Samoživitelkám a seniorům sehnal předseda mikroregionu Jiří Iral ve spolupráci s Chelčickým domovem sv. Linharta potraviny určené k rychlé spotřebě nebo s minimální spotřební dobou. *„Využili jsme nabídku potravinové banky a objednali potraviny pro obyvatele mikroregionu, kterým je rozvezou starostové členských obcí,"* řekl Jiří Iral, jenž je zároveň krajským předsedou SMS ČR. Vysvětlil, že se jedná o neprodejné potraviny s poškozeným obalem nebo špatným označením, které by jinak skončily na skládce. Senioři a samoživitelky mohou potravinovou pomoc očekávat v Chelčicích, Lhenicích, Libějovicích, Malovicích, Mičovicích a Truskovicích.

Milada Vopálková

Středočeský kraj

Vidice: Obec se o své seniory postará. Kromě potravin jim přiveze i léky

Ve středočeském vesnici Vidice rozváželi seniorům nejen roušky, dezinfekci, ale i ochranné rukavice, které obec na své náklady zakoupila. Každá domácnost navíc obdržela leták s nabídkou potravinové pomoci. V balíčcích mohou dostat mouku, těstoviny, mléko, maso v konzervě, pečivo i máslo, rovněž mají možnost objednat si balíček dle individuálních požadavků. Obec je ochotná obstarat a přivézt také nezbytné léky a léky na předpis. *„Situace nám není lhostejná a je nám jasné, že zejména senioři prožívají velmi těžkou dobu,"* uvedl starosta Miroslav Šafařík.

Martina Jiříková

ŠKOLY

Školy se ze dne na den zavřely, o pár dnů později na řadě míst také školky. Rodiče se ocitli s dětmi sami doma. Co teď? A jak nastavit fungující systém domácí výuky, když rodiče musejí kromě péče o děti pracovat, školy zase vyučovat a děti se nadále vzdělávat? Nová situace se stala pro všechny zkouškou i výzvou zároveň. Školy se musely zorientovat, nastavit pravidla, jak žáky vzdělávat na dálku. Co škola, to jiný systém. Takže zatímco někde děti sedí u počítače a přímo s učitelem komunikují přes skype, jinde obdrží zprávy přes školní portál a prostřednictvím prezentací či zadání pracují samostatně v tom čase, který právě jim vyhovuje.

Královéhradecký kraj

Digitální pohotovost má pomoci školám k lepší komunikaci

V reakci na novou situaci vznikla v Královéhradeckém kraji Digitální pohotovost, která si dala za cíl pomoci školám se zřízením nástrojů na komunikaci tak, aby mohlo vzdělávání pokračovat.

Učitelé už nemusí mít strach vstoupit do virtuálního prostředí. Mohou si požádat o pomoc přes email skolyonline@kr-kralovehradecky.cz anebo volat na číslo 607 051 287. Pomoc najdou rovněž na stránkách **skolysobe.cz**. *„Usilujeme o to, aby mezi sebou komunikovali jednotliví učitelé v rámci své školy a konzultovali spolu rozsah výuky v jednotlivých třídách. Aby nedošlo k přetížení žáků, což by je mohlo odradit od vzdělávání pomocí moderních technologií,“* uvedla náměstkyně Martina Berdychová.

Helena Kuthanová

DEZINFEKCE

Dezinfekce se stala podobně jako roušky nedostatkovým a velmi postrádaným zbožím. I když na pultech v obchodech chybí, doporučuje se dezinfikovat ruce, domácnost, předměty denní potřeby, také veřejná prostranství. A opět se obce zapojily a pomáhají, jak to v rámci zákona jde.

Liberecký kraj

Zákupy: Dezinfekce slivovicí? Žádný problém!

Není žádným tajemstvím, že Zákupy jsou jedním z prvních měst v Libereckém kraji, ve kterém se u mladého muže prokázala nákaza koronavirem. Díky pohotovému přístupu starosty Radka Lípy a jeho týmu tam nevznikla zbytečná panika a podařilo se dokonce předejít tzv. „honu na čarodějnice“, tedy na samotného nemocného. Starosta vzal otěže pevně do svých rukou a v obci začal mimo jiného s dezinfekcí veřejných míst. Jak to provedl? Protože dezinfekce je nedostatkové zboží, sáhl do vlastních železných zásob. Použil slivovici, kterou měl doma vypálenou a která se podle jeho slov „nepovedla“. Své uplatnění nakonec v těžké době našla.

Petra Černá

DROBNÍ ŽIVNOSTNÍCI

Přísná opatření v souvislosti s epidemií tvrdě dopadají na podnikatele a domácí ekonomiku. Zavřené jsou restaurace, kina či většina obchodů, své provozovny museli zavřít drobní živnostníci. Obcím hrozí, že přijdou o už tak těžko udržitelné služby. Nejen vláda, ale i samosprávy hledají cesty, jak ekonomické dopady opatření alespoň částečně zmírnit.

Zlínský kraj

Slavičín: Město podpoří drobné živnostníky

Město Slavičín podpoří drobné živnostníky, kteří využívají nemovitosti v majetku města a platí mu nájem. Úleva spočívá v odkladu splatnosti veškerých městských poplatků, které jsou spojeny s těmito nebytovými prostorami. Odklad splatnosti poplatků schválila rada o šedesát dní – poplatníkům tedy nezaniká povinnost následně předepsané poplatky uhradit. Město také připravuje nástroj k částečnému či úplnému odpuštění nájemného. Tuto podporu budou moci získat na základě jednoduché žádosti všichni, kteří měli z nařízení vlády uzavřeno nebo ti, koho nouzový stav jiným způsobem významně omezil. *„S návrhy na podporu živnostníků přišli sami radní, ale zároveň i někteří živnostníci, kterých se situace významně dotkla. Předpokládáme, že město podpoří asi dvacítku živnostníků,“* sdělil starosta Tomáš Chmela.

Renata Štachová

Plzeňský kraj

Nýrsko podalo svým živnostníkům pomocnou ruku formou dotace

Město vyčlenilo peníze na pomoc místním podnikatelům. Na nevratné dotace i bezúročné půjčky pro ně uvolnilo zhruba šest procent z městského rozpočtu. Žádosti jsou jednoduché a vyplácení dotací probíhá bez zbytečného zdržování.

Negativní dopad má aktuální nařízení vlády na zhruba 40 živnostníků, kteří v Nýrsku provozují svoji činnost. Situace podnikatelů, kteří museli uzavřít svoje provozovny, je podle starosty Miloslava Rubáše velmi složitá. Pomoc města formou dotace schválilo zastupitelstvo ve dvou rozměrech. *„Jedná se o nenávratnou finanční výpomoc, která je určena na stálé náklady, jako jsou nájmy či platby za energie. Druhá část se týká poskytnutí finančních prostředků na příjem podnikatele, případně na plat pro jeho zaměstnance. To je návratná finanční výpomoc, která je bezúročná a s dobou splatnosti až 12 měsíců,“* vysvětlil starosta města s tím, že na tuto finanční podporu vyčlenilo město ze svého rozpočtu sedm milionů korun. *„V podstatě se můžeme pohybovat padesát na padesát, to znamená, že 3,5 milionu nenávratné a 3,5 milionu návratné finanční výpomoci. Tyto finanční prostředky uvolníme z loňského přebytku,“* dodal. O obě dotace mohou podnikatelé v Nýrsku žádat každý měsíc, a to nejen do ukončení mimořádných opatření, ale ještě i 30 dní poté, aby mohli snáze opět rozjet své živnosti. Finanční podpora pro místní podnikatele není pro část zastupitelstva ani starostu ničím novým. Přistoupili k ní už v roce 2010 v důsledku celosvětové ekonomické krize.

Roman Svoboda

ŠTÍTY A 3D TISKÁRNY

A kdo neumí šít roušky a má doma 3D tiskárnu, může se zapojit do občanské iniciativy Tiskne celé Česko, v rámci které dobrovolníci pomáhají vyrábět ochranné štíty pro zdravotníky. Do 3D tisku se pustili domácí uživatelé, firmy, školy, obce a další organizace vybavené 3D tiskárnami. Optimalizace výrobků je prováděna ve spolupráci se zdravotníky, píše se na webu projektu.

Karlovarský kraj

V Bukovanech pomáhají s výrobou ochranného štítu i 3D tiskárny

Na Základní škole v Bukovanech zapojili do výroby ochranných pomůcek i moderní 3D tiskárny, které jinak slouží na místní škole k rozvoji vzdělávání. Všech 11 strojů si v průběhu března převezl zdejší učitel Erich Kříž do svého domu, kde mu s výrobou pomáhají jeho synové i manželka, která k tomu ve „volném čase" šije i látkové roušky pro potřeby občanů.

„Výroba jednoho ochranného štítu s tiskem všech potřebných komponentů k jeho složení zabere přibližně dvě a půl hodiny. Náklady na jeden štít se pak pohybují v rozmezí 60 až 70 korun, samozřejmě bez započtení práce. Vše děláme zdarma a hotové štíty, kterých je momentálně přes 400, rozdáváme mezi okolní nemocnice, hasičské i policejní sbory, obecní úřady i jejich pracovníky a vlastně všem, kdo o ně projeví zájem," vysvětluje učitel Erich Kříž. Náklady na materiál finančně zaštiťuje zřizovatel školy obec Bukovany v čele se starostou Miroslavem Stropkem. *„Uživatelé i fanoušci kolem 3D tisku v tomto těžkém období velmi úzce spolupracují. Každý přispívá na internetových fórech svými zkušenostmi a zdarma sdílí své nápady i návrhy, podle kterých lze tisknout. Je vidět, že komunity napříč celou naší republikou, a to ve všech odvětvích, jsou schopné činů velkých rozměrů a o efektivní koordinaci mohou vládní činitele školit,"* dodal učitel.

Roman Svoboda

PEL MEL VŠEHO MOŽNÉHO

A tak by se dalo pokračovat dál a dál. Samosprávy pomáhají, jak umí. Každá starostka a každý starosta podle toho, jaké má možnosti. Někteří starostové se dokonce vzdávají svých odměn ve prospěch nemocnic.

Jihomoravský kraj

V Jihomoravském kraji se šije, tvoří a starosta s radními se vzdává odměn ve prospěch nemocnic

Jihomoravský kraj není v aktuální coro-situaci jen krajem, kde se testuje funkčnost tzv. chytré karantény. I tady většina obcí a jejich školy zorganizovaly šití roušek pro své obyvatele, nemocnice či pro poskytovatele sociálních služeb, zařídily výrobu dezinfekce nebo nabídly občanům důchodového věku pomoc například v podobě donášky nákupu. I tady „náhle vyrostly" stromy rouškovníky, v Brně se objevily první automaty na roušky.

Mnoho obcí a jejich škol pomáhá dál nezištně i jinými činnostmi, které už bohužel nejsou tak mediálně vidět. Z nich lze jmenovat vesnici Kučerov. Obec se spojila se svojí školkou a paní učitelky dětem rozdaly domů výtvarné balíčky. Z nich děti mohly zhotovit výrobek podle své fantazie a donést jej před dveře obecního úřadu. Za prosklenými dveřmi pak vznikla výstava, na kterou se mohou kolemjdoucí podívat. Nejlepší výrobky byly také oceněny.

Úplně z jiného soudku je potom pomoc nemocnicím ze strany města Moravský Krumlov. Samo město nemá nemocnici a jeho obyvatelé využívají za běžných okolností nemocnice ve Znojmě, Ivančicích a Třebíči. Proto se starosta s radními rozhodli vzdát svých odměn právě ve prospěch těchto tří nemocnic, aby jim pomohli se připravit na případné navýšení počtu vážně nemocných pacientů.

Lenka Matějová

Soutěž Vesnice roku se kvůli pandemii ruší

Už jste to asi zaznamenali. Vyhlašovatelé soutěže Vesnice roku se po projednání se spoluvyhlašovateli a předsedajícími krajských hodnotitelských komisí rozhodli kvůli koronaviru zrušit letošní klání. Mělo se jednat o šestadvacátý ročník oblíbené soutěže. *„Upřímně nás toto rozhodnutí mrzí, ale zároveň věříme, že je správné a že příští ročník bude o to úspěšnější,"* uvedla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová s tím, že přihlášky do soutěže a uhrazené registrační poplatky budou obcím vráceny.

red

Smlouvy o úvěru a zápůjčce. Má obec povinnost je uveřejnit?

V listopadové SMSce jsme informovali o povinnosti uveřejňovat smlouvy na veřejné zakázky na profilu zadavatele. Dnes se zaměříme na zvláštní kategorii těchto smluv, a to na smlouvy na veřejné zakázky, které zadavatel nezadal v zadávacím řízení. Jaké smlouvy to jsou? A je obec povinna je uveřejnit?

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), v ustanovení § 219 stanoví veřejnému zadavateli (tedy i obci) povinnost uveřejnit na profilu zadavatele smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku nad 500 tisíc Kč bez DPH. Můžeme konstatovat, že naše členské obce tuto povinnost zpravidla neopomíjejí a smlouvy řádně, včas a v anonymizované podobě uveřejňují.

Existuje ale skupina smluv, na jejichž uveřejnění se stále často zapomíná. Jedná se o takzvané obecné výjimky, situace, kdy *zadavatel není povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení.* Jejich úplný výčet nalezneme v ustanovení § 29 ZZVZ. V praxi jsou to nejčastěji smlouvy o úvěru, zápůjčce či smlouvy na některé právní služby. Jak z uvedeného ustanovení zákona plyne, přestože zadání takové veřejné zakázky nepředchází formalizované zadávací řízení, o veřejnou zakázku se jedná. Proto se i na tyto smlouvy vztahuje povinnost uveřejnění dle § 219 ZZVZ.

Zadavatel je tedy povinen uveřejnit takovou smlouvu na profilu zadavatele, a sice do 15 dnů od jejího uzavření. Nezapomínejme, že povinnost uveřejnění pak platí i pro jakékoli další dodatky k takové smlouvě. Po skončení plnění je zadavatel povinen na profilu zadavatele uveřejnit skutečně uhrazenou cenu za plnění smlouvy, a to do tří měsíců od splnění. Obě tyto povinnosti platí, stejně jako u všech ostatních smluv, pouze pro smlouvy na veřejnou zakázku, jejichž cena přesáhne 500 tisíc Kč bez DPH.

Výše uvedené informace se týkají zejména obcí I. a II. typu. Jinak je tomu v případě obcí s rozšířenou působností. Ty mají navíc povinnost smlouvy (a to již od částky 50 tisíc Kč bez DPH) uveřejňovat v Registru smluv v souladu se zákonem č. 340/2015 Sb., o registru smluv. Výhodou je, že uveřejněním v Registru je zároveň splněna i povinnost uveřejnění dle ZZVZ. Taková obec tedy nemusí smlouvu uveřejňovat současně i na profilu zadavatele.

Eliška Kloučková

V případě jakýchkoliv dotazů z oblasti veřejných zakázek se neváhejte obrátit na Elišku Kloučkovou, která se dlouhodobě problematikou zabývá a za projekt v SMS ČR je odpovědná. Máte možnost si u ní objednat i kompletní administraci zakázky.

Kontaktní email je eliska.klouckova@sms-sluzby.cz, v neodkladných případech můžete volat na tel. 606 138 822.

Adéla Palíšková: Práce pro SMS ČR mi dává smysl

Rozhovor

Adéla Palíšková je v SMS ČR od března novou legislativní analytičkou a posilou dvou pracovních skupin. Jedna z nich se orientuje na služby na venkově, druhá na školství, sport a kulturu. V obou hodlá uplatnit své dosavadní profesní zkušenosti. Jako neuvolněná místostarostka má navíc i reálné povědomí o fungování samospráv.

Co nám o sobě prozradíte?

Po studiu manažersko-ekonomického oboru na brněnské Mendelově univerzitě jsem pracovala v oblasti administrativy, obchodu, nákupu a logistiky. Od zemědělství jsem se přes zpracovatelský potravinářský průmysl dostala až k obalářství a farmaceutickému průmyslu. Žiji v obci Vrchoslavice v Olomouckém kraji, kde zastávám funkci neuvolněné místostarostky.

V SMS ČR posílíte týmy pracovních skupin orientované na služby a školství. V čem jsou Vám tyto oblasti blízké?

Svým zaměřením. Sama mám v obci na starost obecní zpravodaj, kulturu, práci s dětmi a mládeží, školu i školku, také péči o obecní hřbitov a částečně i o zeleň. Naštěstí jsou to všechno oblasti, které jsou mou zálibou a koníčkem. Psaní a organizování kulturních, společenských a sportovních akcí, pořádání besed, přednášek nebo jejich moderování, to všechno mě baví.

Co očekáváte od práce v SMS ČR?

Členy pracovních skupin, které jsem zatím měla možnost osobně poznat, jsou zkušení lidé z praxe. V problematice se dobře orientují a ve své práci vidí smysl. Vidět smysl v tom, co dělám, to očekávám od práce pro SMS ČR. Je příjemné pracovat s lidmi, kteří problémy berou jako výzvu, učí se z chyb cizích i vlastních, těší je obohacovat o své zkušenosti druhé. Právě takoví jsou starostové. S takovými lidmi spolupracovat je už samo o sobě odměnou.

Rozhovor vedla Marie Šuláková

Malé školy mají díky novému systému financování větší jistotu

Zejména větší finanční a existenční jistotu přinesl malým školám a malotřídkám nový systém financování regionálního školství, který začal platit na začátku letošního roku. Také ředitelé budou nyní přesně vědět, s čím mohou počítat. Systém je předvídatelný a školy dostanou prokazatelně víc peněz na platy pedagogů. Ředitelům se rovněž zvýší prostor pro odměňování a tím i pro motivaci a postupně snad i pro reálné personální řízení školy.

Systém zohledňuje počet odučených hodin

Reforma financování regionálního školství spočívá ve zcela novém přístupu k úhradě personálních nákladů škol, které se týkají zejména učitelů. Zatímco do konce roku 2019 ještě ředitelé dostávali od státu peníze takzvaně na hlavu, tedy za každého žáka, od nového roku zohledňuje systém počet odučených hodin. A zatímco dříve dostávaly školy peníze na platy pedagogických pracovníků od krajů, které je obdržely z MŠMT, nově je budou dostávat přímo od ministerstva. Mateřské školy pak obdrží finance na konkrétní počet dětí ve třídě. Pokud ale ředitelé přiberou děti nad optimální hranici (u ZŠ je to 27 žáků ve třídě), finanční úhrada za tyto žáky již neroste. Toto opatření má – zvláště na středních školách – zabránit tzv. nasávacímu efektu.

Ani nasávací efekt a ani Damoklův meč

Minulý systém trpěl na rozdíly mezi kraji, na malou předvídatelnost kvůli několika změnám během roku, na tzv. nasávací efekt, kdy ředitel školy přijal co největší počet žáků, protože dostával peníze na hlavu a každý žák tak „přinesl" balíček peněz. Samostatnou kapitolou byl „Damoklův meč" nad menšími školami, kdy byla hranice tzv. výjimky stanovena na 17 žáků ve třídě. V takovém případě se musely radikálně snížit náklady, nebo automaticky rozdíl dofinancoval zřizovatel. Nejeden ze zřizovatelů byl konfrontován s tím, že učitelé byli po celý rok tzv. „na základu" a přitom se před koncem roku rozdělovaly odměny v řádech statisíců a s tím souvisela i malá chuť učitelů udělat cokoliv nad rámec přímé výuky. Negativní dopady starého systému začaly být patrné s propadem počtu žáků a nedostatečným financováním školství zhruba před 10 až 15 lety.

SMS ČR za lepší způsob financování od počátku bojovalo

SMS ČR se po celou dobu aktivně účastnilo hledání lepšího způsobu financování a nalezení dohody ve prospěch jak pracovníků škol, tak žáků, také škol jako institucí, které mohou (a často jsou) v obcích zásadním hybatelem společenského i spolkového života. Výstupem úsilí je právě nynější reforma financování a také navýšení financí pro regionální školství. Stát již nesvazuje peníze s jednotlivým žákem, ale uhradí v mateřských, základních a středních školách, konzervatořích a školních družinách nezbytnou pedagogickou práci učitele každé třídy, která má alespoň průměrný počet žáků. Zásadní je změna v nastavení tohoto minimálního průměrného počtu, který je nezbytný pro úhradu pedagogické práce. U plně organizované školy to bylo dříve 17 žáků, nyní je to 15 žáků pro základní školu s ročníky prvního a druhého stupně, která má nejvýše dvě třídy v každém ročníku.

Systém je předvídatelný. Ale také náročný na výkaznictví!

Výši částek bude ředitel znát již na začátku roku. Systém se tak stal předvídatelným a dává řediteli mnohem větší prostor v odměňování, ale současně i zodpovědnost v optimálním nastavení sboru (v rámci dalších limitů) a je velmi náročný na přesné výkaznictví. MŠMT počítá s tím, že mohou vzniknout nepředvídatelné situace, a proto je v systému zahrnuta určitá rezerva pro řešení těchto problémů na úrovni jednotlivých krajů.

Reforma nezahrnuje nepedagogické pracovníky

Reforma nezahrnuje nepedagogické pracovníky a například školní jídelny, které zůstávají nadále v režimu normativního financování, rozepisuje přímo MŠMT přes kraje. Protože byli ze systému rozdělování peněz přes kraje vyňati pedagogové a objem peněz v regionálním školství se navýšil, mělo by být více peněz i na platy nepedagogických pracovníků a úhradu administrativních nákladů škol. Nový systém by měl snížit tlak na rozpočty zřizovatelů. Podrobnosti o něm i konkrétní rozpis finančních prostředků pro jednotlivé školy jsou k nalezení na webu MŠMT zde: http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/financni-prostredky-stanovene-ministerstvem-pro-skoly-a

Systém je třeba zakotvit do dlouhodobých rozpočtových výhledů státu

Aktuálním cílem SMS ČR nyní je, aby byl systém zakotven i do dlouhodobých rozpočtových výhledů státu. Pevně věříme, že reforma zajistí existenci škol i v malých obcích a přináší finanční zabezpečení rozpočtů škol na mzdy v trvalejším horizontu. Druhým zásadním zdrojem pro existenci škol jsou rozpočty zřizovatelů, kdy SMS ČR usiluje o navýšení váhy položky „žák" v RUD ze současných devíti na 11 procent, což reálněji odráží skutečné náklady spojené s existencí škol v obcích.

Oldřich Vávra, předseda Pracovní skupiny pro školství SMS ČR

Z obce Lukové v Plzeňském kraji

Příklad dobré praxe

Kostel duchů vznikl díky spolupráci se studentem. A poutá pozornost i zahraničních turistů!

Kostel sv. Jiří v Lukové u Manětína na sebe připoutal pozornost turistů, a to i těch zahraničních, díky neobvyklé stálé výstavě s názvem Duchové věřících. Je vlastně bakalářskou prací studenta sochařství Jakuba Hadravy. Jak pomohla neobvyklá expozice nastartovat záchranu památky, popisuje v rozhovoru správce kostela Petr Koukl.

Můžete čtenářům SMSky přiblížit historii místního kostela?

Kostel sv. Jiří v Lukové pochází z roku 1352. Přestavěn byl po požáru v roce 1800. Poslední stavební obnova proběhla v roce 1858, poté byla pozornost zaměřena na interiér, jehož oltáře byly vysvěceny roku 1862. Objektivně však musíme přiznat, že kostel fungoval ještě skoro čtvrt století po válce, přesněji řečeno do roku 1968, kdy byl z bezpečnostních důvodů uzavřen. Od té doby se občas povedlo zajistit jen nejnutnější opravy, aby se stavba nezřítila. Až umístěním díla Jakuba Hadravy se podařilo znovu kostel oživit.

Kostel se podařilo více zmedializovat právě a hlavně díky studentu sochařství Jakubu Hadravovi, který v roce 2013 do lavic kostela posadil velmi netradiční sochy. Učinil tak v rámci své bakalářské práce. Jak sochy vznikly a jak to, že svítí?

Samotné sochy vznikaly tak, že se namočily záclony a látky do sádry a instalovaly se na osoby sedící přímo v lavicích kostela. Asi po půl hodině sádra ztvrdla, odlitek se podržel při krajích, nadzdvihl se a osoby vylezly spodem. Odlitek pak zůstal sedět v lavicích. Celkem se takto vytvořilo 32 soch. Sochy svítí díky tomu, že se do sádry přidal fosfor.

Jaké vyhlídky měl kostel před instalací výstavy v roce 2013?

Kostel byl před instalací zavřený a kvůli bezpečnosti se zde nekonaly žádné bohoslužby. Při jednom z pohřbů v roce 1968 se ze stropu uvolnila omítka a spadla na pozůstalé. Pohřeb se tehdy dokončil venku. Statika kostela byla narušená, a proto se od té doby uzavřel veřejnosti. Díky výstavě Jakubových soch se dočkal nejen opravy, ale i kulturního využití v podobě koncertů a mší. Zapojeni jsme také do projektu Noc kostelů.

Jak moc místní památce právě tato expozice pomohla získat finanční prostředky na rekonstrukci?

Po dokončení soch proběhla v kostele vernisáž, došlo na nafocení soch, které byly zveřejněny na sociálních sítích i v denním tisku. Zájem o výstavu narůstal, zejména ze zahraničí. Sami návštěvníci, kteří pak na prohlídku dorazili, chtěli přispět do kasy na opravu kostela. Další velkou finanční podporou byla dotace, se kterou nám velmi pomohli patronka kostela a tehdejší senátorka Milada Emmerová a starosta Manětína Josef Gilbert Matuška. Město rovněž vybudovalo nové parkoviště pro návštěvníky a cestu ke kostelu.

Kolik turistů již kostel díky nevšední výstavě navštívilo a jakou finanční částku se podařilo na rekonstrukci vybrat?

Podle návštěvní knihy to bylo za posledních sedm let už přes 20 tisíc turistů z celého světa – Paraguaye, Indie, Japonska, Kanady, USA, Austrálie, Hongkongu, Ruska atd. Drobné finanční příspěvky samotných návštěvníků činí v součtu úžasných 897 258 korun. Moc si vážíme každého daru, díky kterému může záchrana nadále pokračovat. Nyní je například v plánu oprava zadní části kostela.

Co byste nyní při svých zkušenostech poradil lidem, kteří se snaží zachránit místní zchátralé kostely či památky?

Podporovat lidi, kteří mají i netradiční nápady. A samozřejmě důležitou součástí je pak i zapojit do projektu místní komunitu. Je dnes ale již vzácné objevit občany, kteří při realizaci podají pomocnou ruku. Já jsem na to třeba sám a naši vesnici tvoří samí chalupáři, kteří o záchranu kostela, až na pár výjimek, nejeví zájem.

Rozhovor vedl Roman Svoboda

Kraj Vysočina

Borovice ze zatopeného Chudobína vyhrála titul Evropský strom roku

Anketu Evropský strom roku 2020 vyhrála chudobínská borovice, která roste už 350 let na břehu Vírské přehrady. Je to vůbec poprvé v desetileté historii ankety, kdy prestižní titul zamířil do České republiky. Borovice získala v hlasování 47 226 hlasů. Stejný počet stromů nyní hodlají v okolí přehrady vysázet místní obyvatelé.

Stříbro vybojoval jinan z chorvatského Daruvaru s počtem 28 060 hlasů, těsné třetí místo získal s 27 411 hlasy osamělý topol v ruské Kalmycké republice. Uzavření evropských hranic přesunulo vyhlášení do online prostoru, celkové výsledky i záznam z vyhlášení nabízí web www.evropskystromroku.cz. *„Přemýšleli jsme, jak zprostředkovat šestnácti evropským komunitám radost z výsledků. Nakonec jsme spojili příběhy stromů a osobní svědectví prvních tří finalistů do videa, které mohou nyní sledovat a sdílet mezi sebou fanoušci stromů bez ohledu na hranice a karantény,"* sdělila Andrea Krůpová z Nadace Partnerství, která je národním pořadatelem ankety. Anketa chce posílit zájem lidí o příběhy, které se dají z krajiny vyčíst. **red**

Jihočeský kraj

Jihočeské krajské předsednictvo se poprvé sešlo s náměstkem hejtmanky Pavlem Hrochem

Plán akcí a práci krajského SMS ČR představilo jihočeské krajské předsednictvo na začátku března náměstkovi hejtmanky Pavlu Hrochovi. Přítomní se shodli i na tom, že se více zaměří na odpadové hospodářství. Setkání se uskutečnilo ve Vlastiboři.

Jakmile to situace dovolí, uskuteční se v kraji krajská shromáždění, škola místních samospráv a další vzdělávací akce realizované společně se Spolkem pro obnovu venkova. *„Hlavně se chceme aktivně zapojit do organizace dvoudenní konference Jihočeský venkov, na níž se potkají zástupci státních organizací, krajských i místních samospráv, mikroregionů, místních akčních skupin, neziskových organizací, vědečtí pracovníci a řada dalších zástupců odborné i laické veřejnosti,"* řekla manažerka Milada Vopálková. Zmínila, že dalším důležitým bodem březnového setkání byla volba nosného krajského tématu. *„Neproběhly žádné vášnivé diskuze a k mé velké radosti panovala naprostá shoda oblasti, na kterou se letos zaměříme. Bude se jednat o odpady, což potěšilo i náměstka Pavla Hrocha, který přislíbil účast na našich dalších setkáních,"* dodala manažerka. **MV**

Olomoucký kraj

Hluk z dopravy na Přerovsku je vyšší, než je zdrávo. Obce to trápí

Obce na Přerovsku trpí hlukem, který převyšuje limity. Způsobuje ho silniční i železniční doprava. Kvůli dopravě na silnici I/35 naměří například město Hranice v noci více než 4 dB, obec Kokory hlásí dokonce dvojnásobné hodnoty. Do konce letních prázdnin 2017 mělo být dokončené protihlukové opatření, Ředitelství silnic a dálnic udělilo výjimku na překračování limitů, která však už tři roky neplatí. Obec Buk trápí hluk z nové dálnice a rekonstruované železnice a rovněž nikdo nekoná kroky směřující k omezení hluku. *„Ví se, že dlouhodobý trvalý vliv hluku se negativně projevuje na zdraví občanů. Zejména se jedná o větší riziko výskytu chronických zdravotních problémů spojených se snížením imunity a onemocněním kardiovaskulárního systému,"* vyjádřila se senátorka za Přerovsko Jitka Seitlová, která na problém upozornila. **Tomáš Pavelka**

Přihlaste se do soutěže o nejlepší obecní či městský zpravodaj!

Celostátní soutěž o nejlepší obecní či městský zpravodaj se koná už po deváté při příležitosti Dne slovanských věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje. Hlásit se do ní můžete do konce května.

Soutěž je určena pro obce a města České republiky, popřípadě další vydavatele obecních a městských zpravodajů, včetně zpravodajů místních částí, městských částí a městských obvodů, místních akčních skupin či mikroregionů. Klání se koná ve třech hlavních kategoriích:

- **nejlepší městský zpravodaj** (statut města, včetně městských částí a obvodů)
- **nejlepší obecní zpravodaj** (statut obce)
- **nejlepší zpravodaj místní akční skupiny (MAS), mikroregionu, popřípadě jiné platformy meziobecní spolupráce**

Zvláštní kategorií je soutěž **O nejzajímavější/nejoriginálnější pravidelnou rubriku**. Vydavatelé na ni mohou vyhlašovatele upozornit.

Jak se přihlásit?

Přihlásit můžete pouze zpravodaje vydané v roce 2019. Zaslat či osobně doručit **dva** výtisky dvou různých čísel zpravodaje je třeba na adresu **Unives/KPES FF, Univerzita Palackého, Křížkovského 12, Olomouc 771 80**, a to do 31. května 2020 (rozhoduje razítko pošty). Přihlásit lze rovněž elektronicky vydávaná periodika zasláním dvou čísel (nejlépe v souboru pdf) na adresu info@civipolis.cz.

Je dobré na sebe upozornit kvalitním zpravodajem!

Soutěž O nejlepší obecní a městský zpravodaj 2019 je opět tady. Jejím spolupořadatelem je vedle Katedry politologie a evropských studií Filozofické fakulty (KPES FF) Univerzity Palackého v Olomouci, Civipolis o.p.s., Unives.eu, Angelus Aureus o.p.s. i Sdružení místních samospráv ČR. Podle předsedy komise Pavla Šaradína se soutěž rok od roku kvalitativně posunuje dopředu.

Soutěž se koná už po deváté. Jak ji po těch letech vnímáte?
Jsme rádi, že se nám ji podařilo tak dlouho udržet. Považujeme zpravodaje za zásadní. Jsou nejen prostředkem, který informuje, ale mnohdy mají důležitější funkce. Jsou zábavou, kronikou, vlastivědným koutkem, připomínají důležité události, poskytují kulturní servis atd. Mnozí lidé si je odkládají a znovu pročítají i po několika letech. V každém případě se za těch devět let obrovským způsobem naprostá většina z nich kvalitativně posunula. Zatímco dříve jsme jich registrovali pár výjimečných, dnes je konkurence obrovská a grafickou i obsahovou kvalitu mají desítky, možná stovky.

Kdo a co v soutěži hodnotí?
Porota sestává zpravidla ze sedmi lidí. Jedná se hlavně o bývalé novináře. Hodnotí se několik věcí, samozřejmě grafika, přehlednost periodika, také obsahová úroveň, počet rubrik, tedy pestrost zpravodaje. Zajímá nás, do jaké míry zpravodaj odráží život v obci či městě. Jak je redigován, jak kvalitní jsou fotografie a tak dále.

Proč by se měly obce, města, mikroregiony a svazky obcí se svými zpravodaji do soutěže hlásit?
Je dobré na sebe tímto způsobem upozornit. Jednotlivé zpravodaje se mohou srovnávat. Když zveřejníme výsledky, každý se může podívat, koho jsme ocenili. Zároveň musím říci, že je opravdu obtížné odlišit od sebe třetí, čtvrté či šesté místo. Kvalita první dvacítky umístěných je vysoká a často rozhodují jen detaily nebo body, které přidělí každý z hodnotitelů dle svého vkusu. **red**

OBECNÍ SOUSTAVY DOMOVNÍCH ČOV

DECENTRÁLNÍ ODKANALIZOVÁNÍ OBCÍ V PRAXI ANEB NEBOJTE SE INOVACÍ

Decentrální čištění odpadních vod na venkově neboli *„obecní soustava domovních čistíren odpadních vod (ČOV) s nepřetržitým monitoringem“* je v současné době dynamicky se rozvíjející způsob odkanalizování venkova, což potvrzují již realizované a hlavně připravované projekty.

Příčinou celoplošného zájmu starostů obcí s roztroušenou zástavbou je v prvé řadě **ekonomická výhodnost inovativního řešení** při současném dosažení ekologicky prospěšných cílů.

Obecní soustava domovních ČOV s nepřetržitým monitoringem je alternativním technologickým řešením klasického kanalizačního systému s centrální ČOV v obci nebo jejích okrajových částech.

Proto, aby tento systém mohl být ekonomicky i technicky efektivně provozován jednou odborně způsobilou osobou (např. vyčleněným pracovníkem obce), je nezbytné **každou domovní ČOV vybavit monitorovací technologií**, která umožní vzdálený dohled i řízení jejich provozu.

Tato tzv. „obecní kanalizace naruby“ je pro obec, a tím i pro její obyvatele, investičně velmi výhodným řešením. Náklady na její vybudování jsou zpravidla až o 50 % nižší než u klasické obecní kanalizace. Některé realizované projekty dosáhly úspory investičních prostředků dokonce až 65 %. (např. obec Starkoč ve Středočeském kraji).

Toto systémové řešení je v současné době průběžně dotováno z prostředků MŽP ČR prostřednictvím SFŽP. Finanční spoluúčast obce na krytí investičních nákladů neznamená ekonomické ochromení života v obci na řadu let dopředu, jak tomu často bývá u klasické kanalizace.

Technické řešení decentrálního systému odkanalizování obce je založeno na **vhodně zvolených domovních ČOV**. Tyto musí splňovat kritéria účinnosti čištění odpadní vody, jež jsou stanovena aktuální dotační výzvou SFŽP. Důležité je i správné navržení velikosti každé ČOV v návaznosti na počet obyvatel trvale žijících v příslušném domě. Její poddimenzování se zpravidla negativně projeví ve zvýšených provozních nákladech spojených zejména s častým odkalováním této ČOV. V neposlední řadě je nutné při výběru ČOV posoudit i podmínky jejího dlouhodobého provozování, tj. náročnost provedení servisní údržby. Konstrukční řešení ČOV musí být provozně jednoduché a jednotlivé technologické prvky, které bývají předmětem údržby, snadno přístupné.

Jednotku automatického řízení provozu ČOV, včetně prvků komunikační technologie, je vhodné umístit mimo agresivní prostor samotné ČOV v odděleném technologickém boxu. Ten může být umístěn například vedle ČOV v provedení podzemní šachty nebo nadzemního pilíře, případně v technické místnosti připojeného domu.

Telemetrický systém zahrnuje **čidla**, která jsou umístěna v „kritických“ částech samotné ČOV, aby **signalizovala** v reálném čase **vzniklé provozní poruchy** či potřebu provedení servisní údržby.

Odborný provozovatel soustavy domovních ČOV má on-line kontrolu například nad množstvím a „kvalitou“ biologického kalu v ČOV. Tuto informaci mu poskytuje **kalová sonda**, která každý den ve stejnou dobu provádí automaticky systémové měření. Z naměřených hodnot je pak zřejmá tendence vývoje množství kalu v ČOV, což umožňuje provozovateli plánovat odkalení ČOV (vývoz biologického kalu z ČOV) s dostatečným časovým předstihem. Z výsledků prováděných měření lze zjistit také stav havárie biologického procesu v ČOV.

Dalším monitorovaným provozním stavem je signalizace **„otevření/zavření“ poklopu ČOV**. Tato informace je důležitá nejen proto, aby provozovatel věděl, jestli není náhodou ČOV dlouhodobě otevřená (možnost pádu do ČOV), ale aby byl dokumentovaný přehled o četnosti a oprávněnosti vstupů do ČOV. V praxi to znamená **mít kontrolu nad provedeným servisním zásahem**.

V neposlední řadě je nutné trvale **monitorovat správný tlak i nastavený režim vzduchování v ČOV**. Tato část monitoringu dává informaci o správném chodu dmychadla, jeho technickém stavu (např. poškození membrány) a přítomnosti síťového napětí 230V.

Všechny tyto informace jsou v reálném čase přenášeny přes datovou komunikační síť a ukládány na server, kde jsou data archivována a zpracovávána pro jejich další vizualizaci formou grafů a signalizačních návěští.

Softwarová aplikace pro vzdálenou správu, monitoring a řízení soustavy domovních ČOV, stejně jako další systémové funkce decentrálního čištění odpadních vod budou prezentovány v červnovém čísle Zpravodaje SMS.

Ing. Jaromír Tomšů, jednatel
SATTURN HOLEŠOV spol. s r.o.
Dlažánky 305, 769 01 Holešov
Tel.: +420 573 398 723
E-mail: satturn@satturn.cz
www.satturn.cz

SATTURN®

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: www.smscr.cz, e-mail: info@smscr.cz, SMSKA Zpravodaj Sdružení místních samospráv České republiky vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČO: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 25. 4. 2020, 4/2020 , ev. č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Marie Šuláková, sulakova@smscr.cz; Grafické zpracování: Ivana Havlíková, info@studiomatrix.cz; Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archivy obcí, Marie Šuláková.